

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 13Cob/203/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5413206133
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Dubcová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5413206133.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací v právnej veci žalobcu: CD Consulting s.r.o., so sídlom Politických vězňů 1272/21, Nové Město, 110 00 Praha 1, Česká republika, IČO: 264 29 705, zastúpeného zástupcom Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanej: I. X., rod. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. G. XXXX/X, XXX XX A. Kubín, v konaní o zaplatenie zmenkových nárokov, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín č.k. 5C/111/2013-95 zo dňa 24. marca 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín č.k. 5C/111/2013-95 zo dňa 24. marca 2014 z r u š u j e a v r a c i a vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd žalobu zamietol (I.). Žalovanej náhradu trov konania nepriznal (II.). V odôvodnení okresný súd uviedol, že bol dňa 28.03.2013 doručený návrh na uplatnenie pohľadávky podľa čl. 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 zo dňa 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (v ďalšom texte len ako „Nariadenie“), ktorým návrhom sa žalobca domáhal priznania zmenkovej sumy vo výške 360 Eur, zmenkového úroku vo výške 0,25% denne zo zmenkovej sumy 360 Eur od 20.01.2011 do zaplatenia, 6 % ročného úroku zo zmenkovej sumy 360 Eur od 20.01.2011 do zaplatenia, zmenkovej odmeny vo výške 1/3 % zmenkovej sumy, teda 1,20 Eur, ako aj náhrady trov konania. Žalobca k návrhu pripojil zmenku, podľa ktorej sa žalovaná zaviazala za túto zmenku zaplatiť zmenkovú sumu 360 Eur, zmenkový úrok 0,25% denne od 20. januára 2011, z ktorej zmenky žalobca nadobudol práva, keďže táto bola indosovaná na žalobcu. Okresný súd v súvislosti s podanou žalobou a v rámci lustrácie uviedol, že mal vedomosť, že na okresnom súde žalovaná vystupovala ako povinná v exekučnom konaní sp. zn. 4Er/301/2011 a oprávneným bola spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o., z ktorého titulu okresný súd si pripojil exekučný spis bez toho, aby to ktokoľvek navrhol, prípadne žiadal. Uvedené urobil za účelom skúmania podmienok konania, najmä pre účel zistenia, či tu neexistuje prekážka rozhodnutej veci. Vedomosť okresného súdu o fakte, že v tomto konkrétnom prípade bola zmenka vystavená v súvislosti so Zmluvou o úvere č. 502300001 viedla okresný súd k tomu, že tlačivom B podľa čl. 4 ods. 4 Nariadenia žalobcu prostredníctvom zástupcu vyzval na doplnenie žaloby, a to, aby žalobca oznámil, či mu bola zmenkovým veriteľom postúpená aj pohľadávka vyplývajúca zo Zmluvy o úvere č. 502300001 uzavretá medzi zmenkovým veriteľom a žalovanou a tiež, aby bola uvedená výška nesplateného úveru v čase vyplnenia zmenky. Hoci sa žalobca konkrétnym spôsobom nevyjadril, okresný súd zistil, že spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. na žalobcu previedla len zmenku a nie aj pohľadávku z úverovej zmluvy, na ktorej zabezpečenie bola zmenka vystavená, pričom výška nesplatennej časti úveru v čase vyplnenia zmenky nebola známa. Okresný súd následne tlačivo na uplatnenie pohľadávky spolu s prílohami a tlačivom na odpoveď (tlačivo C) doručil žalovanej, ktorá ho prevzala dňa 07.01.2014. Žalovaná okresnému súdu odpoveď nedoručila a lehota žalovanej uplynula dňa 06.02.2014.

Okresný súd poukázal na čl. 7 ods. 3, čl. 19 Nariadenia a určil termín verejného vyhlásenia rozsudku na deň 24.03.2014 o 13,15 hod.. Rozsudkom žalobu žalobcu zamietol v celom rozsahu. Okresný súd poukázal na to, že okolnosť, že bude pri svojom rozhodovaní brať do úvahy aj skutočnosti vyplývajúce z danej exekučnej veci žalobcovi osobitne neoznamoval, keďže to, že okresný súd bude v tejto veci takto postupovať, už bola žalobcovi známa, pretože tento postup okresný súd právnomu zástupcovi žalobcu oznámil na pojednávaní dňa 26.02.2014 vo veci tamojšieho súdu sp. zn. 6C/143/2013, sp. zn. 7C/145/2013. Okresný súd v konkrétnej veci zo spisu sp. zn. 4Er/301/2011 zistil, že medzi spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o. a žalovanou bola dňa 06.10.2010 uzavretá Úverová zmluva č. 502300001, ktoré číslo je uvedené aj na zmenke. Na rube zmluvy boli Všeobecné podmienky poskytnutia úveru a konkrétne článok 17 týchto podmienok s podtextom „Dohoda o vyplnení zmenky“. Práve v tomto článku Všeobecných podmienok bol vyjadrený konkrétny text vyplnenia zmenky, ktorá zabezpečovala peňažný záväzok žalovanej (dlžníka) a súčasne ako vystaviteľa zmenky, ktorý peňažný záväzok vyplýval z úverovej zmluvy. Z exekučného spisu okresný súd zistil, že exekučným titulom bol Rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská, a.s., so sídlom v Bratislave, Karloveské rameno 8, sp. zn. SR 04466/11 zo dňa 15.06.2011, ktorým bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o. sumu 360 Eur spolu so zmenkovým úrokom vo výške 0,25% denne z uvedenej sumy od 20.01.2011 do zaplatenia a zákonným úrokom 6% ročne z uvedenej sumy od 05.04.2011 do zaplatenia s náhradou trov rozhodcovského konania vo výške 154,15 Eur. Predmetná exekúcia bola právoplatne zastavená po tom, čo okresný súd uznesením č.k. 4Er/301/2011-21 zo dňa 27.02.2012, právoplatným dňa 21.03.2012, žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie podľa zmieňovaného rozhodcovského rozsudku, zamietol. Dôvodom zamietnutia žiadosti bola neplatná rozhodcovská doložka.

Okresný súd konštatoval, že zmenka vystavená žalovanou mala povahu zabezpečovacej zmenky, ktorú skutočnosť preukazuje aj údaj na zmenke, ktorým je uvedenie čísla zmluvy (teda ide o odkaz na hlavný vzťah). Základná zmluva o poskytnutí úveru bola zmluvou o spotrebiteľskom úvere podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách, keďže žalovaná ju uzavrela so spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o. v pozícii spotrebiteľa. Pokiaľ je v zmluve uvedené, že úver sa poskytuje na výkon povolania, uvedené nepreukazuje, že úver bol aj skutočne poskytnutý na takýto účel. Muselo by byť preukázané, že žalovaná naozaj nejaké povolanie vykonávala. Okresný súd ďalej poukázal na ust. § 529 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 17 zákona č. 191/1950 Zb. šekový a zmenkový zákon (ďalej len „zákon č. 191/1950 Zb.“) a uviedol, že spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. porušila zákonný zákaz zabezpečenia pohľadávky zmenkou a takúto zakázanú zmenku táto spoločnosť previedla na tretiu osobu bez toho, aby previedla aj pohľadávku z úverovej zmluvy. Zmenka takto stratila svoj pôvodný zabezpečovací charakter a akúkoľvek spojitosť s hlavným záväzkovým vzťahom. Táto okolnosť bola podľa názoru okresného súdu hlavným dôvodom indosácie zmenky. V zmysle stanoviska okresného súdu bolo tu badať zjavný úmysel zabrániť tomu, aby sa skúmal predchádzajúci vzťah vystaviteľa zmenky - žalovanej a pôvodného majiteľa zmenky - POHOTOVOSTĚ, s.r.o.. Inak by bolo skôr obvyklé, aby došlo k cesii podľa Občianskeho zákonníka. To by však znamenalo, že by žalovanej zostali zachované námietky (ktoré mala voči spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o.) aj voči nadobúdateľovi. Respektíve pri uplatnení pohľadávky na súde by ju súd mohol preskúmať v tom smere, či spĺňa požiadavky zákona č. 129/2010 Z.z.. Vtedy by bolo nevyhnutné konštatovať, že v danej veci zmluva neobsahovala napríklad RPNM, úrokovú sadzbu, či priemernú hodnotu RPNM a poskytnutý úver by bol tak podľa ust. § 11 ods. 1 písm. b) citovaného zákona bezúročný a bez poplatkov, preto spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o. vzniklo len právo na vrátenie poskytnutej sumy úveru vo výške 200 Eur. Ak však došlo len k prevodu zmenky, tak § 17 zákona č. 191/1950 Zb. námietky ohľadne pôvodného vzťahu vylučuje. Okresný súd mal za to, že v danom prípade bol zneužitý inštitút indosácie zmenky. Zmenka bola postúpená na spoločnosť, ktorej konateľom bol do 07.01.2013 Daniel Paľko, trvale bytom D., A. 5. A. N., bytom A. 5, D. vystupuje ako spoločník a konateľ v spoločnosti TOP INNOVATIONS, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Moyzesova 8, IČO: 47 345 071, pričom druhým spoločníkom a konateľom tejto spoločnosti je doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., konateľ zástupcu žalobcu. Bolo zrejmé, že konateľ zástupcu žalobcu nie je vo vzťahu k žalobcovi len jeho zástupcom, ale so žalobcom bol aj personálne prepojený, keď podniká spoločne s bývalým konateľom (i spoločníkom) žalobcu. Tým, že zástupca žalobcu zastupoval a zastupuje spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. v súdnych a exekučných konaniach, musí mať vedomosť o tom, že zmenky boli vystavené na zabezpečenie pohľadávok z úverových zmlúv, ktorých vymáhanie v exekúcii bolo neúspešné pre zastavenie exekúcie zo strany súdu. V kontexte týchto skutočností okresný súd mal za to, že cez inštitút zákona zmenkového a šekového tu bola snaha získať nespochybniteľný exekučný titul k vymáhaniu pohľadávok, ktoré však môžu byť dôvodné len ohľadne výšky poskytnutých a

nevrátených peňažných prostriedkov, ale sú nedôvodné ohľadne ich (nezanedbateľného) príslušenstva, čo bolo aj v danej veci. Žalovanej bol poskytnutý úver 200 Eur, pričom nároky zo zmenky sú uplatnené v sume 360 Eur, žalobca ďalej žiada priznať zmenkový úrok vo výške 0,25% denne zo zmenkovej sumy 360 Eur od 20.01.2011 do zaplataenia, 6 % ročný úrok zo zmenkovej sumy 360 Eur od 20.01.2011 do zaplataenia (správne malo byť uvedené od 05.04.2011) a zmenkovú odmenu 1,20 Eur.

Okresný súd skonštatoval, že nebolo možné výkonu práva žalobcu poskytnúť súdnu ochranu, keďže by to bolo v rozpore s § 3 Občianskeho zákonníka a s čl. 36 Listiny (Nález Ústavného súdu ČR sp. zn. IV. ÚS 457/10 zo dňa 18.07.2013). V podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky išlo o rozpor s § 3 Občianskeho zákonníka a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

Okresný súd uviedol, že pokiaľ prihliadal na uvedené, hoci žalovaná nič nenamietala, tak toto zodpovedalo stavu, že v prípade nároku uplatneného podľa zákona zmenkového a šekového, treba rešpektovať vyšší princíp, t.j. princíp ochrany slabšej strany, ktorou je spotrebiteľ (v danom prípade žalovaná). Ďalej okresný súd uviedol, že niet logického dôvodu, prečo by sa spotrebiteľom mala poskytovať ex offio právna ochrana pri spotrebiteľských pohľadávkach, avšak ako náhle sa takejto pohľadávke dostane zhmotnenia v podobe zmenky, tak uvedenú ochranu by mal súd poskytnúť vzhľadom na prísnu formálnosť zmenkového a šekového zákona. Vzhľadom k uvedenému okresný súd žalobu zamietol. O trovách súdneho konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O.s.p.. Žalovaná bola v konaní úspešná. Z obsahu spisu však nevyplývali žiadne trovy, preto jej ich náhrada nebola priznaná.

Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca z dôvodov podľa ust. § 205 ods. 2 písm. a), b), f) O.s.p.. Primárne žalobca poukázal na to, že žalovaná nedoručila okresnému súdu žiadnu žalobnú odpoveď v súlade s čl. 5 ods. 3 alebo ods. 6 Nariadenia, preto okresný súd bol povinný postupovať podľa čl. 7 ods. 3 Nariadenia, a to po skončení konania vydať rozsudok o pohľadávke bez nariadenia pojednávania vždy, ak okresnému súdu nebola doručená odpoveď žalovanej. Okresný súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že vo veci vykonal dokazovanie okrem iného oboznámením sa s úverovou zmluvou, exekučným spisom a ďalšími listinami a listinnými dôkazmi, pričom žalobca ani žalovaná dokazovanie úverovou zmluvou, exekučným titulom, či ďalšími listinnými dôkazmi nenavrhl. Žalobca poukázal na ust. § 120 O.s.p., keď dokazovanie je ovládané plnením si dôkazných povinností sporových strán a vykonávajú sa dôkazy, ktoré účastníci navrhli. Žalobca okresnému súdu predložil ako dôkaz o svojich nárokoch platnú zmenku, pričom táto spĺňa náležitosti podľa zákona č. 191/1950 Zb., voči ktorej zo strany žalovanej neboli žiadne námietky, preto neexistovala okolnosť, ktorá by odôvodňovala postup okresného súdu na vykonanie dôkazov nenavrnutých vo veci. Ak aj ust. § 120 ods. 1 O.s.p. umožňuje vykonať dôkazy, ktoré účastníci nenavrhl, tak tento postup je možné využiť len výnimočne, čo však nebola daná sporová vec, pretože okresný súd mal rozhodnúť o práve na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva len z predloženej zmenky. Okresný súd nerešpektoval podľa názoru žalobcu koncentračnú zásadu podľa čl. 5 Nariadenia. Okresný súd uložil vykonať aj také dôkazy, ktoré neboli navrhnuté, avšak k uvedenému musí pristupovať vyvážene, aby nedošlo k narušeniu rovnosti strán v spore, preto ak okresný súd vykonal dôkazy nenavrnuté, tak svojim postupom porušil rovnosť strán v spore, keďže uvedený postup vôbec nezdôvodnil. Predpokladom pre vydanie rozsudku bolo predloženie originálu zmenky ako listinného cenného papieru, ktorý inkorporuje v sebe právo žalobcu. Žalovaná mohla podľa čl. 5 ods. 3, ods. 6 Nariadenia vzniesť námietky voči zmenke. Ak tak neurobila, tak akékoľvek námietky musia byť odmietnuté, a to z dôvodu uplatnenia koncentračnej zásady konštruovanej Nariadením. Okresný súd z vlastnej iniciatívy, bez návrhu žalovanej a bez legitímneho podnetu na ťarchu žalobcu vykonal dokazovanie, ktoré údajne preukázalo charakter žalovanej ako spotrebiteľa. Žalovaná sa tejto obrany nedovoľovala, uplatnenú pohľadávku nerozporovala.

Okresný súd uviedol, že medzi žalovanou a spoločnosťou POHOTOVOSŤ, s.r.o. bola uzavretá zmluva o úvere, ako aj, že zmenka, ktorá je predmetom konania, je zabezpečovacou zmenkou, pričom malo ísť o nespornú skutočnosť. Ani jeden z účastníkov konania však túto skutočnosť neurobil nespornou. Pokiaľ sám z vlastnej iniciatívy vykonal okresný súd dokazovanie, tak skutočnosti z tohto dokazovania plynúce, nemožno považovať za nesporné, pretože ani žalobca, ani žalovaná sa k týmto skutočnostiam nevyjadrili. Neboli splnené podmienky vyplývajúce z ust. § 120 ods. 3 O.s.p. a nebolo možné vnímať tieto skutočnosti ako nesporné. Žalobca ďalej zdôraznil, že zmenka je samostatným abstraktným záväzkom neakcesorickej povahy. Nemožno je preto spájať, či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. Ďalej žalobca poukázal na ust. § 17 zákona č. 191/1950 Zb., z ktorého vyplýva, že žalovaná vo všeobecnosti nie je oprávnená vznášať tzv. kauzálné námietky voči majiteľovi zmenky, ktoré vyplývajú

z jej vzťahu s pôvodným majiteľom zmenky. Keďže tak v sporovom konaní nemôže činiť žalovaná, tým menej môže činiť sám súd. V tejto súvislosti žalobca poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Obo 3/2008 zo dňa 22. októbra 2008. Okresný súd prihliadol na skutočnosti a dôkazy, na ktoré nebolo možné prihliadnuť, pretože nemali byť v sporovom konaní vedenom podľa Nariadenia vykonané bez návrhu. Ďalej poukázal žalobca na rozsudok NS ČR zo dňa 22.08.2002, sp. zn. 25Cdo 1839/2000, z ktorého vyplýva, že zmenkový záväzok je samostatný a oddelený od prípadného záväzku, ktorý bol pôvodom jeho vzniku. Žalobca zdôraznil, že zmenkový záväzok je priamy, bezpodmienečný, nesporný, abstraktný a samostatný záväzok, celkom nezávislý aj od zabezpečovanej pohľadávky. Vzhľadom na túto samostatnosť preto nemožno hovoriť, že zmenka je zmenkou podľa zákona o spotrebných úveroch a že tomuto zákonu odporuje. Tvrdenia okresného súdu o personálnom prepojení konateľa zástupcu žalobcu a bývalého konateľa žalobcu sú skutočnosťou, ktorá nie je pre toto konanie skutkovo, ani právne významná.

Žalobca nesúhlasil ani so záverom okresného súdu o zneužití inštitútu indosácie zmenky. Okresný súd k uvedenému záveru dospel výlučne na základe účinkov daného inštitútu a bez vykonania akéhokoľvek dokazovania v tomto spore. Samotné využitie právneho inštitútu indosácie zmenky nemožno vyhodnotiť ako jeho zneužitie. Žalobca odkázal aj na uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10Co/79/2013 zo dňa 05.09.2013. Opätovne žalobca poukázal na význam ust. § 17 zákona č. 191/1950 Zb., že ak námietka vyplývajúca z tejto zákonnej úpravy nie je zo strany dlžníka vznesená a preukázaná, neexistuje dôvod, na základe ktorého by súd mohol opodstatnene vykonať dokazovanie týkajúce sa obsahu kauzálnej zmluvy predchádzajúcej vystaveniu takejto zmenky. Vznikom zmenky sa zakladá celkom samostatný záväzkový vzťah, ktorý existuje nezávisle na hospodárskom dôvode jeho vzniku. Priamy zmenkový dlžník môže voči poslednému majiteľovi zmenky robiť len také námietky, ktoré sa zakladajú na ich vlastných vzťahoch. Z ust. § 17 zákona č. 191/1950 Zb. vyplýva, že ten, kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi zmenky námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k výstavcovi alebo neskorším majiteľom, okrem prípadu, keď majiteľ pri nadobúdaní zmenky jedná vedome na škodu dlžníka. Len v prípade, že zmenkový dlžník takúto námietku vznesie a preukáže, môže následne na svoju obranu vzniknúť aj kauzálne námietky vyplývajúce z jeho vzťahu k remitentovi, či iným skorším majiteľom zmenky. Dokazovanie na preukázanie dôvodnosti takýchto kauzálnych námietok je totiž možné vykonať výlučne len za predpokladu, že žalovaná v lehote do 30 dní po doručení tlačiva a návrhu na uplatnenie pohľadávky, ako aj tlačiva na odpoveď, sa vyjadrí k podanému návrhu, či už tak, že vyplní časť II. vzorového tlačiva písm. C a pripojí všetky príslušné podporné doklady, alebo sa vyjadrí akýmkoľvek iným vhodným spôsobom, pri ktorom nepoužije tlačivo na odpoveď. Ak však samotná odpoveď žalovanej k podanému návrhu na uplatnenie pohľadávky nebola doručená okresnému súdu v lehote 30 dní po doručení tlačiva a návrhu žalovanej, musí sa vydať rozsudok o pohľadávke alebo protipohľadávke, teda rozhodnúť vo veci samej. Ustanovenie čl. 7 ods. 3 Nariadenia, ktoré ustanovuje takúto koncentračnú zásadu, má za dôsledok, že v prípade pasivity žalovanej, ktorá napriek riadnemu doručeniu návrhu v uvedenej lehote nedoručila okresnému súdu odpoveď, musí súd rozhodnúť len na základe dôkazov predložených žalobcom, a teda nevykonáva sa dokazovanie uvedené v čl. 7 ods. 1 Nariadenia. Aj rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43CoZm/10/2013 zo dňa 21.11.2013, ktoré bolo vydané v skutkovo a právne zhodnej veci žalobcu, potvrdzuje tieto závery žalobcu. Podľa názoru žalobcu je potrebné v tejto sporovej veci kľásť dôraz na to, že záväzky zo zmenky, aj keď vznikli z konkrétnych zmluvných záväzkov, sú záväzkami samostatnými, preto vzhľadom k danej situácii okresný súd bol oprávnený skúmať len to, či zmenka obsahuje všetky náležitosti, ktoré sa musia pre jej platnosť zo zákona č. 191/1950 Zb. povinne do nej uviesť, nie však podmienky jej vystavenia a ani jej neprípustnosť. Žalobca žiadal rozsudok okresného súdu zmeniť tak, že žalobe bude vyhovieť s priznaním trov súdneho konania.

K doručenému odvolaniu žalobcu sa žalovaná nevyjadřila.

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) prejednal vec v medziach ust. § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a rozsudok okresného súdu zrušil podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f), h) O.s.p. a podľa ust. § 221 ods. 2 O.s.p. vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, keď predmetné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku boli aplikované v zmysle čl. 19 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 zo dňa 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len „Nariadenie“). Rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

V súvislosti s odvolacími dôvodmi žalobcu, obsiahnutými v podaní zo dňa 19.05.2014 v danej konkrétnej veci, bolo potrebné v odvolacom konaní vychádzať z toho, čo bolo konštatované okresným súdom v napadnutom rozhodnutí a s ktorým postupom a záverom okresného súdu nesúhlasil žalobca, čo vyjadril jednotlivými odvolacími dôvodmi v podaní zo dňa 19.05.2014. Primárne k tejto právnej veci je nevyhnutné poukázať na Nariadenie, ktoré rieši spôsob konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu a ktoré by malo zjednodušiť a zrýchliť konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu v cezhraničných sporoch a zároveň znížiť náklady. Okrem účelu a zmyslu uvedeného Nariadenia a skutočnosti, že žalobca uplatnil pohľadávku práve v zmysle čl. 4 ods. 1 Nariadenia vyplnením vzorového tlačiva A, doručeného Okresnému súdu Dolný Kubín dňa 20.09.2013, bolo súčasne potrebné prihliadnuť aj zo strany odvolacieho súdu na charakter uplatnenej pohľadávky a opis dôkazov, ktoré túto uplatnenú pohľadávku podporujú. Z údajov obsiahnutých na vzorovom tlačive A a opisu dôkazov bolo zrejmé, že žalobca uplatnil pohľadávku zo zmenky ako indosatár, ktorý nadobudol všetky práva zo zmenky, ktorú vystavila žalovaná dňa 06. októbra 2010 na zmenkovú sumu 360 Eur so záväzkom k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25% denne od 20.01.2011. V opise čl. 8 vzorového tlačiva A na uplatnenie pohľadávky podľa Nariadenia pod bodom 8.1. pri údajoch o uplatnenej pohľadávke žalobca ďalej uviedol, že indosovaná zmenka je vistazmenkou opatrenou doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Zmenka bola vystavená dňa 06. októbra 2010 na sumu 360 Eur, pričom do nej bol zahrnutý aj záväzok žalovanej zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad zmenkového veriteľa zmenkovú sumu spolu s 0,25% denným úrokom od 20.01.2011. Keďže na zmenkové pohľadávky žalovaná nič nezaplatila, navrhol žalobca podľa čl. 7 Nariadenia vydať rozsudok, ktorým sa žalovanej uloží, aby do troch dní od doručenia rozsudku zaplatila žalobcovi zmenkovú sumu vo výške 360 Eur, zmenkový úrok vo výške 0,25% denne zo sumy 360 Eur od 20.01.2011 do zaplatenia, 6% ročný úrok zo zmenkovej sumy 360 Eur od 05.04.2011 do zaplatenia, zmenkovú odmenu vo výške 1/3% zmenkovej sumy, teda 1,20 Eur a náhradu trov konania.

V súvislosti s posúdením odvolacích dôvodov žalobcu a s vyhodnotením postupu a záverov okresného súdu bolo nevyhnutné zo strany krajského súdu uviesť citáciu nižšie uvedených rozhodných ustanovení Nariadenia a s ohľadom na charakter uplatnenej pohľadávky ako zmenkovej pohľadávky uviesť citáciu rozhodných ustanovení zákona č. 191/1950 Zb..

Podľa čl. 5 ods. 1 Nariadenia európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je písomné. Súd alebo tribunál nariadi ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné alebo ak o to požiadajú niektorá zo strán. Súd alebo tribunál môže takúto žiadosť odmietnuť, ak sa domnieva, že vzhľadom na okolnosti prípadu ústne pojednávanie zjavne nie je potrebné pre spravodlivé vedenie konania. Dôvody odmietnutia sa uvedú písomne. Iba proti rozhodnutiu súdu alebo tribunálu o odmietnutí takejto žiadosti nemožno samostatne podať opravný prostriedok.

Podľa čl. 5 ods.2 Nariadenia po doručení správne vyplneného tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky súd alebo tribunál vyplní časť I vzorového tlačiva C na odpoveď, ako je uvedené v prílohe III. Kópia tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky a v prípade potreby podporných dokumentov spolu s vyplneným tlačivom na odpoveď sa doručí odporcovi v súlade s článkom 13. Tieto dokumenty sa odošlú do 14 dní od doručenia správne vyplneného tlačiva na uplatnenie pohľadávky.

Podľa čl. 5 ods. 3 Nariadenia odporca odpovie do 30 dní po doručení tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky a tlačiva na odpoveď tak, že vyplní časť II vzorového tlačiva C na odpoveď, pričom v prípade potreby poskytne všetky príslušné podporné dokumenty, a zašle ho späť súdu alebo tribunálu, alebo akýmkoľvek iným vhodným spôsobom, pri ktorom nepoužije tlačivo na odpoveď.

Podľa čl. 5 ods. 6 Nariadenia akákoľvek protipohľadávka, ktorá sa má podať na vzorovom tlačive A, a akékoľvek príslušné podporné dokumenty sa doručia navrhovateľovi v súlade s článkom 13. Tieto dokumenty sa odošlú do 14 dní od doručenia. Navrhovateľ je povinný odpovedať na akúkoľvek protipohľadávku do 30 dní odo dňa jej doručenia.

Podľa čl. 7 ods. 1 Nariadenia do 30 dní od doručenia odpovede odporcu alebo navrhovateľa v lehotách ustanovených v článku 5 ods. 3 alebo 6 súd alebo tribunál vydá rozsudok alebo:

- a) v rámci stanovenej lehoty, ktorá nesmie presiahnuť 30 dní, si vyžiada od strán ďalšie podrobnosti týkajúce sa pohľadávky;
- b) vykoná dôkazy v súlade s článkom 9 alebo

c) predvolá strany na pojednávanie, ktoré sa uskutoční do 30 dní od predvolania.

Podľa čl. 7 ods. 3 Nariadenia, ak sa súdu alebo tribunálu nedoručí odpoveď dotknutej strany v lehote ustanovenej v článku 5 ods. 3 alebo 6, súd alebo tribunál vydá rozsudok o pohľadávke alebo protipohľadávke.

Podľa čl. 19 Nariadenia, pokiaľ toto nariadenie neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie.

Podľa čl. I, § 5 ods. 1 zák. č. 191/1950 Zb., Zákon zmenkový a šekový v znení neskorších predpisov vo zmenke zročnej na videnie alebo na určitý čas po videní môže vystaviteľ ustanoviť zúrokovanie zmenkovej sumy. V inej zmenke platí táto doložka za nenapísanú.

Podľa ods. 2 cit. ust. úrokovú mieru treba udať vo zmenke; ak chýba tento údaj, platí úroková doložka za nenapísanú.

Podľa ods. 3 cit. ust. úrok sa počíta od dáta vystavenia zmenky, pokiaľ nie je určený deň iný.

Podľa čl. I, § 10 cit. zák., ak nebola zmenka, ktorá bola pri vydaní neúplná, vyplnená tak, ako bolo dojednané, nemožno namietat' majiteľovi zmenky, že tieto dojednania neboli dodržané, okrem ak majiteľ nadobudol zmenku zlomyseľne alebo sa pri nadobúdaní zmenky previnil hrubou neobstaranosťou.

Podľa čl. I, § 11 ods.1 cit. zák. každú zmenku, i keď nebola vystavená na rad, možno previesť indosamentom (rubopisom).

Podľa čl. I, § 17 cit. zák., kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka.

Podľa čl. I, § 34 ods. 1 cit. zák. je zmenka na videnie zročná pri predložení. Musí byť predložená na platenie do jedného roku od dáta vystavenia. Vystaviteľ môže túto lehotu skrátiť alebo určiť lehotu dlhšiu. Indosanti môžu tieto lehoty skrátiť.

Podľa čl. I, § 48 ods.1 cit. zák. majiteľ môže postihom žiadať:

1. zmenkovú sumu, pokiaľ nebola zmenka prijatá alebo zaplatená, s úrokmi, ak boli dojednané;
2. šesťpercentné úroky odo dňa zročnosti;
3. trovy protestu a podaných správ, ako aj ostatné trovy;
4. odmenu vo výške jednej tretiny percenta zmenkovej sumy alebo v menšej dohodnutej výške.

Podľa čl. I, § 75 cit. zák., vlastná zmenka obsahuje:

1. označenie, že ide o zmenku, pojaté do vlastného textu listiny a vyjadrené v jazyku, v ktorom je táto listina spísaná;
2. bezpodmienečný sľub zaplatiť určitú peňažnú sumu;
3. údaj zročnosti;
4. údaj miesta, kde sa má platiť;
5. meno toho, komu alebo na rad koho sa má platiť;
6. dátum a miesto vystavenia zmenky;
7. podpis vystaviteľa.

Podľa § 495 Občianskeho zákonníka platnosti záväzku nebráni, ak nie je vyjadrený dôvod, na základe ktorého je dlžník povinný plniť. Veriteľ je však povinný preukázať dôvod záväzku, s výnimkou cenných papierov hromadne vydaných alebo iných cenných papierov, pre ktoré je zákonom ustanovené, že veriteľ túto povinnosť nemá.

Podľa § 120 ods. 1 O.s.p., účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

Krajský súd po oboznámení sa s postupom konania okresného súdu, v spojení s odvolacími dôvodmi žalobcu zistil, že okresný súd nepostupoval v zmysle vyššie citovaných ustanovení Nariadenia v spojení s čl. 19 tohto Nariadenia, ani v zmysle rozhodného ust. § 120 O.s.p. v rovine vykonávaného dokazovania. Okresný súd po doručení vyplneného vzorového tlačiva A podľa čl. 4 ods. 1 Nariadenia, ktorým žalobca uplatnil pohľadávku, tlačivom B prostredníctvom zástupcu žalobcu doručil žiadosť okresného súdu o doplnenie tlačiva - návrhu na uplatnenie pohľadávky, a to čl. 8. bod 8.1. o „Údaje o pohľadávke“, či žalobcovi bola zmenkovým veriteľom postúpená aj pohľadávka vyplývajúca zo Zmluvy o úvere č. 502300001 uzavretej medzi zmenkovým veriteľom a žalovanou a o uvedenie výšky nesplateného úveru v čase vyplnenia zmenky s dokladovaním tejto výšky. Uvedené doplnenie žiadal okresný súd do 15-tich dní od doručenia tlačiva B. Na uvedené doručené tlačivo B v zmysle Nariadenia reagoval zástupca žalobcu v podaní zo dňa 25.11.2013 tak, že boli podané návrhy na uplatnenie pohľadávok v zmysle Nariadenia, ako i, že predmetom konania je výlučne zmenka a nie iný záväzkovo-právny vzťah. Žalobca ďalej v odpovedi na tlačivo B Nariadenia uviedol, že zmenka je samostatným abstraktným záväzkom a nie je možné ju podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. Na zmenke je uvedená zmenková suma, ktorá nepozostáva zo žiadnych zložiek, častí, či dielov, preto nie je možné špecifikovať zloženie zmenkovej sumy, keďže zmenková suma zo žiadnych zložiek, častí, či dielov nepozostáva.

Podľa názoru krajského súdu postup okresného súdu, ktorý tlačivom B v zmysle Nariadenia žiadal zástupcu žalobcu o doplnenie tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky, nebol namieste, keďže v súlade s čl. 4 ods. 1 Nariadenia žalobca začal konanie vyplnením vzorového tlačiva A, jeho podaním na príslušný súd a podľa Nariadenia v čl. 8 bodu 8.1., uviedol údaje o uplatnenej pohľadávke a opísal dôkazy, ktoré podporujú uplatnenú pohľadávku, a to zmenka vystavená žalovanou, ktorá v origináli ako dôkaz bola doložená. Z tejto zmenky vyplýva, že ju vystavila žalovaná dňa 06. októbra 2010 v Dolnom Kubíne na zmenkovú sumu 360 Eur s bezpodmienečným sľubom zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO: 35 807 598, Pribinova 25, 811 09 Bratislava sumu 360 Eur, zmenkový úrok 0,25% denne od 20. januára 2011, splatné: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava „bez protestu“, „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Žalovaná bola uvedená ako vystaviteľ s menom, priezviskom, trvalým bydliskom, rodným číslom, pod ktorými identifikačnými údajmi sa nachádzal podpis žalovanej ako vystaviteľky zmenky. Zmenka bola indosovaná na žalobcu, čo vyplynulo z údaju umiestneného na rube zmenky. Je nepochybné, že žalobca podľa Nariadenia a podľa údajov o pohľadávke uvedených v čl. 8 bodu 8.1. vyplneného vzorového tlačiva A, uplatnil proti žalovanej zmenkovú pohľadávku. Pohľadávka vyplývala zo žalobcom predloženej zmenky vystavenej žalovanou.

Zmenka je cenným papierom vydaným v zákonom stanovenej forme, ktorým sa zmenkový dlžník zaväzuje majiteľovi zmenky zaplatiť v mieste a čase uvedenom v zmenke, čiastku v nej určenú. Ide o záväzok, ktorý je priamy, bezpodmienečný, nesporný a abstraktný. Abstraktnosť záväzku zo zmenky má ten dôsledok, že zákon neviaže vznik zmenkových nárokov na žiadne iné okolnosti, než na splnenie formalít, ktoré predpisuje. Záväzok zo zmenky nie je viazaný na iné dôvody vzniku zmenky. Ak žalobca uplatňuje svoju pohľadávku len na základe vystavenej zmenky, tak majiteľ takejto zmenky nemusí pri jej predložení na zaplatenie a ani neskôr pri jej vymáhaní poukazovať na nič iné, len to, že je vlastníkom zmenky. Nemá dôkaznú povinnosť preukazovať, že mu povinný zo zmenky skutočne dlží zmenkovú sumu. Ak je zmenka platná, tak je dostatočným dôkazom pre vznik uplatneného nároku z nej vyplývajúceho a potom je výlučne na dlžníkovi zo zmenky, aby tento v rámci prípadného súdneho konania vzniesol svoje námietky a v súdnom konaní ich aj preukázal. Abstraktnosť zmenkového záväzku znamená aj jeho nezávislosť, samostatnosť, keďže zmenkový záväzok existuje nezávisle na dôvode jeho vzniku. Zmenkový záväzok je tak nezávislý na kauzálnych záväzkoch. V prípade vystavenia zabezpečovacej zmenky existujú vedľa seba dva záväzky, a to záväzok kauzálny (pôvodný) a popri ňom záväzok zmenkový. Účelom zabezpečovacej zmenky je, aby v prípade omeškania s plnením záväzku všeobecno-právnej povahy bolo zabezpečené plnenie práve zo zmenky, avšak aj záväzok z takejto zabezpečovacej zmenky má povahu abstraktnú a nespornú.

V konečnom dôsledku žalobca pri vyplnení vzorového tlačiva A a v zmysle čl. 8 bodu 8.1 pri údajoch o uplatnenej pohľadávke ani nepoužil argumentáciu, že pohľadávka zo zmenky je pohľadávka zo zabezpečovacej zmenky, ani tvrdenia o úverovom vzťahu, a preto v tomto smere ani nemohol byť zaťažovaný výzvou okresného súdu formou doručenia tlačiva B o doplnenie návrhu na uplatnenie pohľadávky podľa čl. 4 ods. 4 Nariadenia, čl. 8 bodu 8.1 v časti údaju o pohľadávke o oznámenie, či žalobcovi bola zmenkovým veriteľom postúpená aj pohľadávka vyplývajúca zo Zmluvy o úvere č. 502300001 uzavretej medzi zmenkovým veriteľom a žalovanou, s uvedením výšky nesplateného úveru

v čase vyplnenia zmenky a dokladovania tejto výšky. Uvedené by bol žalobca povinný uviesť len v tom prípade, ak by pri opísaní údajov o uplatnenej pohľadávke v zmysle Nariadenia sám poskytol tvrdenia o zabezpečovacej zmenke, úverovom vzťahu, k čomu však zo strany žalobcu nedošlo. Vo vzťahu k uvedenému krajský súd poukazuje na rozhodnutie NS SR sp. zn. 1M Obdo V 9/2007.

Na základe vyššie uvedeného zhodnotenia preto za daného stavu žalobcovi na uplatnenie pohľadávky v zmysle Nariadenia postačovalo predloženie zmenky a opis rozhodujúcich skutočností, ktoré osobitne boli vyjadrené v čl. 8 bod 8.1 údajov o pohľadávke vyplneného vzorového tlačiva A.

Následne okresný súd podľa Nariadenia doručil žalovanej tlačivo C na odpoveď v zmysle čl. 5 ods. 2 a 3 Nariadenia, spolu s návrhom a prílohami. Žalovaná po doručení tlačiva C, a to tlačiva na odpoveď, ako aj po doručení návrhu spolu s prílohami, sa v stanovenej lehote nevyjadrila. Žalovaná nezaslala žiadne námietky a na nárok uplatnený žalobcom nereagovala, neodpovedala. Okresný súd mal tak postupovať podľa čl. 7 ods. 3 Nariadenia a vydať rozsudok o uplatnenej pohľadávke žalobcu. Napriek tomu, že žalovaná neodpovedala, neuplatnila žiadne námietky, okresný súd pristúpil k dokazovaniu, oboznámením sa s exekučným konaním vedeným pod sp. zn. 4Er/301/2011, z ktorého mal zistiť, že žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie podľa rozhodcovského rozsudku bola zamietnutá pre neplatnú rozhodcovskú doložku a následne bola exekúcia proti žalovanej právoplatne zastavená, pričom malo byť okresným súdom zistené, že zmenka vystavená žalovanou mala povahu zabezpečovacej zmenky, ktorú skutočnosť preukazuje údaj na zmenke, a to uvedenie čísla zmluvy. Okresný súd mal ďalej zistiť, že medzi žalovanou a spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o. bola uzavretá Zmluva o úvere dňa 06.10.2010 č. 502300001, ktoré číslo bolo zhodné s číslom uvedeným na zmenke. Ak žalovaná nevzniesla žiadne relevantné námietky, mal okresný súd podľa Nariadenia vychádzať z uplatneného nároku zo zmenky a vo veci rozhodnúť, a to aj z toho dôvodu, že žiaden z účastníkov nenavrhol vo veci vykonať žiadne dokazovanie. Na dokazovanie vykonané okresným súdom v tomto smere neboli vznesené ani požiadavky zo strany žalovanej, ktoré jedine by mohli takýto postup okresného súdu odôvodniť. Čl. 7 ods. 3 Nariadenia ustanovuje koncentračnú zásadu, ktorá má za následok to, že v prípade pasivity žalovanej strany, ktorá napriek riadnemu doručeniu návrhu nedoručí v Nariadením stanovenej lehote súdu odpoveď, musí súd rozhodnúť len na základe dôkazov predložených žalobcom a nevykonáva sa dokazovanie v zmysle 7 ods. 1 Nariadenia. Uvedené vyplýva z čl. 7 ods. 1 Nariadenia, ktoré podmieňuje vykonávanie dôkazov dorúčením odpovede žalovanej strany. Vykonávanie dôkazov potom upravuje čl. 9 Nariadenia s tým, že súd je povinný určiť spôsob a rozsah vykonania dôkazov potrebných na rozhodnutie, a to podľa pravidiel, ktoré sa vzťahujú na prípustnosť dôkazov. Zo spisového materiálu a ani z odôvodnenia napadnutého rozsudku okresného súdu nebolo zrejmé, akým spôsobom okresný súd určil spôsob a rozsah vykonávania dôkazov vyplývajúcich z exekučného konania, s odkazom na úpravu obsiahnutú v Nariadení.

Krajský súd s poukazom na závery vyjadrené v Náleze Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 499/2012, a to predovšetkým na tie závery, ktoré je potrebné v praxi všeobecných súdov prijať ako všeobecne uplatniteľné pokiaľ ide o zaujatie stanoviska ku kontradiktórnosti súdneho procesu, k pojmu dokazovanie, k pojmu súdna (právna) vec a prejednanie veci v prítomnosti účastníka konania, dospel k názoru, že okresný súd mal posudzovať práva zo zmenky. Účelom práva účastníka konania je vyjadriť sa k vykonaným dôkazom, a tým ovplyvniť skutkové zistenia, na ktorých súd zakladá svoje rozhodnutie, keďže skutkové zistenia sú to, čo je účastníkovi nepochybne známejšie ako súdu. Aktivita účastníka pri využívaní tohto práva je v podstatnej miere závislá práve od miery presvedčivosti vykonaných dôkazov, skutkových zistení, ktorých vyvodenie z nich možno očakávať, a miery presvedčenia súdu o vplyve týchto zistení na unesenie dôkazného bremena daného účastníka. Okresný súd dospel z listinných dôkazov, ktoré vykonal bez návrhu účastníka konania, k inému skutkovému stavu, na ktorom založil svoj právny záver o nedôvodnosti pohľadávky žalobcu. Žalobca vo vzťahu k týmto zisteniam okresného súdu nemohol splniť svoju povinnosť tvrdenia a ani dôkaznú povinnosť a nemal možnosť reagovať na posúdenie nároku, ktorý žalobca uplatnil zo zmenky, okresným súdom ako nároku vyplývajúceho zo spotrebiteľského vzťahu založeného zmluvou o úvere.

Žalobca v konaní uplatnil záväzok žalovanej zaplatiť sumu, ktorú do zmenky doplnil pôvodný majiteľ zmenky. Okresný súd však posudzoval žalobcom uplatnený nárok ako záväzok vzniknutý zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a nie ako nárok zo zmenky. Je potrebné zdôrazniť, že predmetom uplatneného nároku žalobcom nie je nárok zo spotrebiteľskej zmluvy, resp. zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ale nárok zo zmenky. Posudzovanie základného vzťahu, t.j. kauzálneho vzťahu by malo význam, pokiaľ by

žalovaná ako spotrebiteľ vznesla voči majiteľovi námietky, že k indosácii došlo na jej škodu, alebo ak by podala relevantné kauzálne námietky týkajúce sa úverovej zmluvy, prípadne zmenky, čo by však v konaní musela zároveň preukázať. Okresný súd napriek tomu, že predmetom uplatneného nároku je nárok zo zmenky, z vykonaného dokazovania konštatoval záver o spotrebiteľskom charaktere zmluvy o úvere uzavretej medzi žalovanou a spoločnosťou POHOTOVOST', s.r.o.. Ak žalobca uplatnil nárok titulom zaplatenie zmenkovej pohľadávky podľa predloženej zmenky, tak bol nositeľom dôkazného bremena len ohľadom tých skutkových tvrdení, na základe ktorých uplatnil svoju pohľadávku voči žalovanej. Ak žalobca netvrdil existenciu zmluvy o úvere, tak nebol ani nositeľom dôkazného bremena na preukázanie skutočností a okolností o úvere poskytnutom žalovanej.

Vo vzťahu k inštitútu indosácie zmenky sa uvádza, že jeho využitie vyplýva z ust. § 11 zákona č. 191/1950 Zb.. Samotná zmenka vystavená žalovanou umožňovala jej indosáciu, prevod práva zo zmenky indosamentom (rubopisom) na nového majiteľa zmenky, k čomu došlo a žalobca ako indosatár bol nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavila žalovaná dňa 06.10.2010 na zmenkovú sumu 360 Eur. S poukazom na ust. § 17 zákona č. 191/1950 Zb. výlučne je to len žalovaná ako subjekt, ktorá je oprávnená a zároveň povinná tvrdiť na svoju obranu proti platobnej povinnosti všetky skutočnosti, ktoré považuje za významné. Žalovaná bola povinná tvrdiť a súčasne preukázať okolnosti, ktorými by spochybnila abstraktný charakter indosamentu podľa ust. § 17 zákona č. 191/1950 Zb., teda okolnosti, ktoré by preukazovali záver, že majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka. Dlžník tak musí preukázať, že nový majiteľ nadobudol zmenku nepoctivo. Takejto obrany sa však žalovaná nedovoľovala, a preto závery okresného súdu v tomto smere nemajú svoje opodstatnenie pri absencii námietok tohto druhu zo strany žalovanej. Záver okresného súdu o zneužití inštitútu indosácie zmenky nemá oporu v dokazovaní, pretože žalovaná ako dlžník takéto námietky v konaní neuplatnila, a tým nemohlo dôjsť ani k ich riadnemu zdôvodneniu, preukázaniu. Samotný žalobca ako majiteľ zmenky je dostatočne legitímny už tým, že drží zmenku bez toho, aby musel preukazovať dôvod jej vzniku, dôvod jej prijatia, či dôvod jej indosácie a nadobudnutia. Záväzok vyplývajúci zo zmenky je záväzkom samostatným, a preto nie je závislým na pôvodnom úverovom vzťahu. Ak žalobca uplatnil nárok zo zmenky, bez ďalšieho nebolo možné rozhodovať o záväzkoch zo zmluvy, ani keď by bolo nepochybné, že s danou zmenkou súvisia. Krajský súd poukazuje na ustálenú judikatúru všeobecných súdov SR, podľa ktorej „...z povahy zmenky ako abstraktného a nesporného záväzku vyplýva, že majiteľ zmenky nemusí pri jej predložení k zaplateniu, prípadne vymáhaniu preukazovať, že mu žalovaný zmenkovú sumu aj skutočne dlhuje“ (rozsudok NS SR sp. zn. 5Obo 3/2008). Krajský súd poukazuje tiež na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo 21/2012, podľa ktorého „...Pohľadávka majiteľa zmenky a povinnosť dlžníka zaplatiť zmenkovú sumu sú právne nezávislé od základného právneho pomeru, majú samostatnú právnu povahu a existenciu. Záväzok zo zmenky je teda záväzkom nesporným a žalobca ako majiteľ zmenky nemá povinnosť svoj nárok preukazovať iným spôsobom, než predložením prvopisu zmenky, ktorá, ak spĺňa formálne náležitosti, zabezpečuje svojmu majiteľovi právo na jej zaplatenie“.

Krajský súd je toho názoru, že závery okresného súdu, ktoré vychádzali z právneho vyhodnotenia základného vzťahu, posúdenie ktorého ani nebolo predmetom sporu, pretože žalovaná ako dlžník zo zmenky žiadne kauzálne námietky nevznesla, nemôže stačiť na prelomenie základnej zásady obsiahnutej v ust. § 17 zákona č. 191/1950 Zb.. Ustanovenie § 17 zákona č. 191/1950 Zb. dokazovanie ohľadom základného vzťahu pripúšťa len vtedy, ak ohľadom kauzálneho vzťahu boli podané a preukázané námietky zo strany dlžníka. Okresný súd pri posudzovaní uplatnenej pohľadávky žalobcom bol oprávnený posudzovať len to, či zmenka obsahuje všetky zákonom č. 191/1950 Zb. vyžadované náležitosti, ktoré sa musia pre jej platnosť povinne do nej uviesť. Nebol oprávnený skúmať podmienky jej vystavenia, ani jej neprípustnosť. Zákaz zneužitia práva je síce jedným zo základných princípov fungovania právneho štátu, napriek tomu právna úprava zákona č. 191/1950 je prísne formálna a neumožňuje súdu bez podania námietok dlžníkom prelomiť zásadu uvedenú v ust. § 17 zákona č. 191/1950 Zb. tak, aby sa mohol súd zaoberať základným záväzkovým vzťahom, ktorý môže mať charakter vzťahu spotrebiteľského. Nespornosť a abstraktnosť zmenkových záväzkov môže prelomiť len taká skutočnosť, že sám majiteľ pri nadobúdaní zmenky nekonal poctivo a že konal na škodu dlžníka. Námietka nepoctivého nadobudnutia zmenky ďalším majiteľom na škodu dlžníka však musí byť ako relatívna námietka uplatnená dlžníkom a musí ním byť aj preukázaná.

Z vyššie uvedených dôvodov mal krajský súd za to, že je nevyhnutné rozhodnutie okresného súdu zrušiť podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f) a h) O.s.p. a podľa ust. § 221 ods. 2 O.s.p. vrátiť vec okresnému súdu na ďalšie konanie.

Bude úlohou okresného súdu v ďalšom konaní postupovať v zmysle návrhu žalobcu, ktorý si podľa Nariadenia uplatnil ako indosatár právo na zaplatenie zmenky vystavenej žalovanou, pričom žalobca v konaní nie je povinný preukazovať existenciu žiadneho záväzkovo-právneho vzťahu a ani ďalšie skutočnosti, na základe ktorých okresný súd dospel k záveru o nedôvodnosti uplatneného nároku. Žalobca ako nadobúdateľ zmenky, ktorý nie je právnym nástupcom pôvodného majiteľa, nemá povinnosť preukazovať okolnosti týkajúce sa vzťahu medzi pôvodným majiteľom zmenky a žalovanou. Okresný súd bude vychádzať z aktuálneho stavu konania, v rámci ktorého žalovaná v Nariadení stanovenej lehote neuplatnila žiadne námietky voči uplatnenému nároku žalobcu so záverom, že ak žalovaná žiadne námietky nepodala, nie je okresný súd bez námietok oprávnený ex offa skúmať a vykonávať dokazovanie ohľadom záväzkovo-právneho vzťahu, aj keď by tento záväzkovo-právny vzťah mohol byť vzťahom spotrebiteľským. Keďže predmetom konania je výlučne nárok uplatnený žalobcom zo zmenky, bude okresný súd tento nárok posudzovať podľa zákona zmenkového a šekového, pričom bude vychádzať z prezentovaného právneho názoru krajského súdu v tom smere, že žalobcom predložená zmenka je zmenkou, ktorá má zákonom zmenkovým a šekovým vyžadované náležitosti. Krajský súd je toho názoru, že ani dlžníkov, ktorí sú spotrebiteľmi, nie je možné vyňať z pôsobnosti ust. § 17 zákona č. 191/1950 Zb., najmä ak takíto dlžníci žiadne relevantné námietky týmto ustanovením predpokladané v konaní voči indosatárovi zmenky neuplatnili. Bez relevantných námietok dlžníka, aj keď je tento spotrebiteľom, je výklad, ktorý smeruje k prelomeniu zásad stanovených v ust. § 17 zákona č. 191/1950 Zb. v nesúlade s výslovným znením tohto ustanovenia. Pokiaľ v rámci nového konania nedôjde ku kvalitatívne odlišnej zásadnej zmene skutkového a právneho stavu veci, bude okresný súd vychádzať z uvedených záverov krajského súdu. Bude v konaní pred okresným súdom posúdený nielen nárok na zaplatenie zmenkovej istiny, ale aj stanovenie doby ukončenia lehoty úročenia zmenkovej sumy v súlade s obsahom ust. § 48 a § 49 čl. I. zákona č. 191/1950 Zb.. Okresný súd sa v novom rozhodnutí dôsledne vyjadrí i k úroku 0,25% denne, dojednanému v zmysle čl. I § 5 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb. a jeho výšku posúdi.

Podľa ust. § 226 O.s.p., ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

Podľa ust. § 224 ods. 3 O.s.p., ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e j e** prípustné.